

เทศน์อบรมพระ ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

ปฏิบัติอย่างไรถึงสำเร็จ

กิจการที่ปรุ้งที่แต่งทั้งหมดในโลกนี้ ในสมมุติก็ต้องมีการบำรุง ไม่บำรุงไม่ได้ มีการเจริญขึ้นแล้วเสื่อมลงเป็นธรรมดาของสมมุติ แต่วิมุติไม่มีอะไรที่จะพูดว่าความเจริญขึ้นหรือความเสื่อมลง แต่เมื่ออาศัยสมมุติอยู่คือธาตุขันธ์ อันนั้นจะต้องออกมาทางธาตุขันธ์ ถ้าไม่พร้อมกันแล้วก็ไม่สะดวก มีแต่ความบริสุทธิ์ล้วนๆ นำออกแสดงไม่ได้ ในทางสมมุติที่เราฟังกันอย่างชัดเจนนี้มันออกอีกทางหนึ่ง เมตตารธรรมของท่านนั้นเป็นอยู่อย่างนี้ เป็นธรรมชาติอยู่ภายในจิต

อยากเห็นนักปฏิบัติได้มาเล่าความรู้ความเห็นทางด้านปฏิบัติในทางจิตใจให้ฟัง ไม่ค่อยจะได้ยินได้ฟัง เหมือนกับศาสนาของพระพุทธเจ้านี้เป็นโมฆะ ประกาศให้โลกกราบไหว้อยู่เฉยๆ ไม่แสดงผลแก่ผู้นับถือศาสนาเลย เป็นเพราะเหตุไร พระพุทธเจ้าประกาศพระศาสนา บรรดาพุทธบริษัททั้งหลายในครั้งนั้นปรากฏเห็นผลเป็นลำดับลำดับ ตั้งแต่กัลยาณปุถุชนจนถึง อริยบุคคลชั้นโสดา สกิทา อนาคา อรหัตตอรหันต์ ล้วนแล้วแต่ออกจากพระสัทธรรมของพระพุทธเจ้าทั้งนั้น แต่ทำไมตกมาสสมัยทุกวันนี้จึงกลายเป็นโมฆะสำหรับพุทธบริษัททั้งหลาย มีหน้าซ้ำยังกล่าวต่อว่ามรรคผลนิพพานหมดเขตหมดสมัย

เราเป็นโมฆะยังไม่เข้าใจว่าตัวเองเป็นโมฆะ ในวงของมนุษย์ในวงของพุทธบริษัท มันเป็นโมฆะอยู่ในความสนใจ เป็นโมฆะอยู่กับข้อปฏิบัติ วิธีดำเนินไม่ได้ตรงไปตามแนวทางของพระพุทธเจ้า แล้วจะให้ปรากฏผลขึ้นมาได้อย่างไร นี่เป็นหลักสำคัญที่เราควรคำนึง ความเพียรก็ไม่พอสติปัญญาก็ไม่พอ วิธีการต่างๆ ที่จะส่งเสริมจิตใจให้เป็นไปเพื่อความสงบสุข ให้เป็นไปเพื่อความแยบคายทางสติปัญญาก็ไม่พร้อม เมื่อไม่พร้อมแล้วสติปัญญาจะพร้อมได้ยังไง สติปัญญาไม่พร้อมกิเลสจะหลุดลอยไปไม่ได้ นี่เป็นหลักใหญ่ที่เราควรคำนึง ส่วนเรื่องของกิเลสมันทำหน้าที่อยู่ตลอดเวลา คิดปรุ้งออกแต่ละด้านละทาง แต่ละแง่ละมุมนี้โดยมากมีแต่เรื่องของกิเลสสั่งสมตัวทั้งนั้น จึงมีผลเรื่อยๆ สำหรับทางกิเลส กิเลสมีผลมากเพียงไรเราก็แอบเฉาเบาปัญญา จิตใจก็ไม่มีความสว่างกระจ่างแจ้งหาความสงบสุขไม่ได้ พูดอย่างนั้นเลย

การรักษาจิตสำหรับนักปฏิบัติด้วยแล้วเป็นหน้าที่โดยเฉพาะ ถือเป็นกิจจำเป็นเป็นกิจสำคัญ งานของพระเฉพาะอย่างยิ่งงานของพระกรรมฐาน คืองานรื้อถอนกิเลสต้นหาอาสวะซึ่ง

เป็นตัวภพตัวชาติ เป็นรังแห่งความทุกข์ความลำบาก รังแห่งความเกิดแก่เจ็บตายให้ออกจากใจไปโดยลำดับๆ นี่เป็นงานใหญ่โต กรรมฐานๆ แปลว่าที่ตั้งแห่งงานของพระ พระกรรมฐานฐานะแปลว่าที่ตั้ง กรรมะแปลว่าการกระทำ ท่านสอนให้ทำลงที่ไหนให้สนใจลงในจุดนั้นให้ดี

บวชมาเบื้องต้นท่านสอน เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ นี่จะกลายเป็นขนบธรรมเนียมนิยมประเพณีไปทั้งพระอุปัชฌายะ ทั้งผู้ที่บวชแล้วเวลานี้ ความจริง เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจนี้เป็นทางแห่งมรรคผลนิพพาน เป็นทางหลุดพ้นสำหรับผู้ดำเนินตาม ไม่มีล้าสมัย เป็นธรรมคงเส้นคงวา มรรคผลนิพพานจะก้าวไปได้ต้องอาศัยสิ่งเหล่านี้เป็นทางเดิน เกสาเราพิจารณาให้เห็นชัดเจนดูซิเป็นยังไง เพียงแต่ตกลงไปในอาหารเท่านั้นก็ขยะแขยงไม่ยอมรับประทานกันแล้ว สกปรกหรือไม่ น่าเกลียดหรือไม่ เพียงเท่านี้เราก็พอทราบได้เกสา โลมาเหมือนๆ กัน นขา เล็บก็เหมือนกัน ดูซิเป็นของสวยของงามที่ไหนเล็บ ทันตา ฟันก็กระดุกดี ๆ นี่เองเหมือนกับกระดุกทั่วๆ ไปในร่างกายของเรา แต่ให้ชื่อว่าฟัน ความจริงก็คือกระดุก กระดุกมีความสวยงามที่ตรงไหน

ผม ขน เล็บมีความสวยงามที่ตรงไหน พิจารณาให้ถูกตามฐานพระพุทธเจ้าที่ทรงสอนไว้และทรงดำริว่าไม่สวยงาม ตโจ หนั้ คนเรารู้กันได้เพราะหนั้เท่านั้น แล้วความหนาของหนั้ไม่เท่ากระดากเลย บางชนิดเดียว อันนี้ละเป็นเครื่องหลอกตาบุรุษตาฟาง นักบวชตาฟางไม่เห็นความจริง แล้วถัดเข้าไปนั้นสักชนิดหนึ่งก็เี่ยมลงมาด้วยปุพโพโลहितน้ำเน่าน้ำหนองไม่น่าดูเลย นี่ถ้าเราพิจารณา หนั้หุ้มห่อสิ่งสกปรกโสโครกทั้งหลายไว้ ถ้าเอาหนั้ออกแล้วจะต้องเป็นอย่างนั้นๆ เราพิจารณาให้เห็นตามความจริงอย่างนี้แล้วเราจะไปหลงสัตว์หลงบุคคล หลงความสวยงามที่ไหน

ความฟุ้งเพื่อเห่อเหิมที่เป็นเครื่องบรวนกวนใจเราอยู่ตลอดเวลา ก็เพราะความสำคัญผิดนี้แล เมื่อเราได้พิจารณาตามหลักความจริงนี้อยู่โดยสม่ำเสมอแล้ว ความรบกวนเหล่านี้จะไม่มี สงบตัวลงไปโดยลำดับๆ ยิ่งเข้าไปกว่านั้นก็ยิ่งเห็นชัดตามหลักธรรมชาติของส่วนร่างกายทั้งภายในภายนอก เบื้องบนเบื้องล่าง สถานกลางโดยไม่ต้องสงสัย การพิจารณาอย่างนี้เพื่ออะไร เพื่อตัดความกังวลความสำคัญมั่นหมายของเรา ซึ่งฝังจิตใจมานมนานว่าสิ่งนั้นสวยสิ่งนี้งาม ว่านั่นเป็นสัตว์ นี่เป็นบุคคล นั่นเป็นหญิงนี้เป็นชาย นั้นน่ารัก นั้นน่ากำหนด นั้นน่ายินดี ทั้งๆ ที่สิ่งเหล่านั้นไม่ได้เป็นอย่างนั้น เป็นขึ้นเพราะความสำคัญมั่นหมาย เพราะฉะนั้นท่านถึงให้คลี่คลายออกดูให้เห็นชัดเจนว่าสิ่งเหล่านี้คืออะไร

ดูให้เห็น ให้เห็นถึงฐานของสิ่งเหล่านี้ ผมเป็นอย่างไร ขนเป็นอย่างไร เล็บเป็นอย่างไร ฟันเป็นอย่างไร หนังเป็นอย่างไร แล้วฟาดเข้าไปนั้นเป็นอย่างไร เพียงหนังเปิดออกเท่านั้นมัน ก็ทั่วถึง ท่านจึงสอน ตจปัญจกกรรมฐาน สอนไปถึงหนัง พอหนังเปิดออกหมดแล้วมันก็หมด ปัญหา นาคูที่ไหนคนทั้งคน มีแต่แมลงวันตอมทิ้งๆ ถ้าไม่มีหนัง สัตว์ไม่มีหนังก็ดูกันไม่ได้ คน ไม่มีหนังก็ดูกันไม่ได้ ที่ดูกันได้และติดกันอมแอมจนไม่นึกไม่สนใจหาทางออกนี้เพราะหนังอัน เดียวเท่านั้น นี่ละที่ปิดกั้นมรรคผลนิพพาน มรรคผลนิพพานไม่มีก็เพราะสิ่งเหล่านี้ปิดกั้น ความฟุ้งเพื่อเห่อเหิมของจิตมันปิดกั้น ปิดกั้นมรรคผลนิพพานเสียหมด ทางไปตามหลัก ธรรมชาติที่จะให้พันทุกข์มันไม่มีพอที่จะเดินที่จะก้าวไปได้ เพราะสิ่งเหล่านี้ปิดตันเสียหมด

ที่ท่านสอนกรรมฐาน ๕ ท่านสอนเปิดทางให้เห็นตามหลักความจริง จิตใจเมื่อเห็นตาม หลักธรรมชาตินี้เพียง ๕ อย่าง อย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้นก็สงบไม่กวนตัวเอง ไม่มีอันใดที่จะ กวนมากยิ่งขึ้นกว่าระคะตัมหา อันนี้กวนมาก กวนจิตใจของสัตว์โลก ที่กำลังเดือดร้อนวุ่นวายกัน อยู่เวลานี้เพราะอะไร ก็เพราะอันนี้เองพิจารณาให้ดี ยิ่งส่งเสริมเท่าไรก็ยิ่งลุกโพลงๆ จรดฟ้า โนน ความเดือดร้อน ความฟุ้งเพื่อเห่อเหิม ความฟุ้งเพื่อเห่อเหิมกับความเดือดร้อนมันตาม กันไป ก็เพราะอันนี้ละมันปิดตัน ไม่ได้ดู แล้วเราเป็นกรรมฐานเราจะดูที่ไหนถ้าไม่ดูในงานที่ พระพุทธเจ้าทรงสอนไว้อย่างนี้ นี่เป็นงานชิ้นเอก เป็นงานเพื่อรื้อภพหรือชาติเป็นงานใหญ่โต งานเพื่อถอดถอนกองทุกข์ทั้งหมด ไม่ใช่งานเล็กน้อย จงพากันดูด้วยความสนใจ

จะเป็นประเพณีไปแล้วเวลานี้ บวชกันก็เกสา โลมา นขา ทันดา ตโจ แล้วก็ทิ้งไปเลยทั้ง อุปัชฌาย์ทั้งผู้บวชไม่ได้สนใจ ถ้าดูตามหลักธรรมชาติที่ท่านประธานไว้จริง ๆ แล้วจะเห็น ความสำคัญของธรรมเหล่านี้มีใช้น้อย สติเป็นสิ่งสำคัญ ปัญญาตามมาเป็นลำดับที่สอง ก่อน ปัญญาจะเข้าแทรก สติต้องตั้งไว้ก่อน สติตั้งลงในจุดใดจะเข้าใจในจุดนั้น ถ้าสติเผลอไปก็สิ่ง นั้นไม่ชัด ท่านจึงสอนสติเป็นสิ่งสำคัญมาก จะทำหน้าที่การงานภายนอกภายใน สติต้องอยู่กับ ตัว คนมีสติอยู่กับตัวพูดอะไรฟังอะไรรู้เรื่อง ถ้าสติห่างจากตัวไปเท่านั้น ก็เผลอเธอไปแล้วไม่ ค่อยได้เรื่องได้ราว มากไปกว่านั้นก็เป็นบอหรือเป็นบ้าไปเลย สติจึงเป็นเรื่องสำคัญ ธรรมะ ทั้งหมดสอนลงในสติ เรื่องของสติเป็นสิ่งสำคัญ จงพากันพิจารณา

การบวชในศาสนาไม่ใช่เป็นของเล็กน้อย ไม่ใช่เป็นของเล่น ศาสนาพระพุทธเจ้าหรือ พุทธศาสนา ถ้าเราดูเผินๆ ก็เหมือนของเล่น เหมือนลัทธิ แต่ถ้าดูตามหลักธรรมชาติของ ศาสนาจริงๆ แล้วหาที่แย้งไม่ได้เลย ไม่มีสิ่งใดในโลกนี้เราขอพูดอย่างนี้ด้วยความถนัดใจเรา

ว่าจะละเอียดยิ่งกว่าพุทธศาสนานี้ไป ถ้าได้ปฏิบัติดำเนินตามหลักศาสนาแล้วไม่ว่าฆราวาสญาติโยม ไม่ว่าพระ จะหาทางตำหนิกันไม่ได้ โลกนี้ไม่ต้องมีเรือนจำไม่มีตะราง เพราะเหตุไร เพราะหลักธรรมนี้สอนไปด้วยความสม่าเสมอ สอนเป็นมัจฉิมา ให้ดูท่านดูเรามีน้ำหนักร่วมกัน เห็นใจเราเห็นใจท่าน เห็นความผิดของตัวเอง เห็นความผิดของคนอื่นแล้วไม่กล้าทำลงไป แล้วความกระทบกระเทือนกันจะเกิดขึ้นที่ไหน ไม่มีทางเกิด นี้เพราะความเห็นแก่ตัวนั่นเอง

ความเห็นแก่ตัวไม่ใช่หลักศาสนา ท่านไม่ได้สอน ความเห็นแก่เพื่อนร่วมชาติร่วมภพ เพื่อนเกิดแก่เจ็บตาย มีความสุขเท่ากัน มีความทุกข์เท่ากัน มีคุณสมบัติประจำตัวเท่ากัน มีชีวิตจิตใจเท่ากัน มีความรักความสงวนตัวเท่ากัน รู้จักความผิดถูกชั่วดีเหมือนกัน แล้วต่างคนต่างรักษาอธิปไตยซึ่งกันและกัน แม้แต่สัตว์เดรัจฉานก็ทำกันไม่ลง อย่างว่าจะไปทำมนุษย์ด้วยกันเลย สัตว์เดรัจฉานก็มีสิทธิมีความรักความสงวนในชีวิตของเขา เท่ากันกับเรารักชีวิตของเราแล้วจะไปทำกันลงที่ไหน หลักศาสนาเป็นอย่างนี้ แล้วสอนเข้ามาถึงพระ หลักธรรมวินัยท่านสอนไว้อย่างไร ดำเนินตามหลักที่ท่านสอนไว้แล้ว จะมีที่ตำหนิที่ไหน

ที่เขาตำหนิว่าพระไม่ดีไม่น่าเลื่อมใสเป็นความถูกต้องของเขา เพราะเหตุใด เพราะเราปฏิบัติไม่ตรงตามหลักธรรมวินัย ตรงไหนเป็นจุดที่เขาตำหนิ ตรงนั่นเองที่พระปฏิบัติตัวไม่ถูก เราจะไปว่าเขาไม่ดีไม่ได้ ถ้าเราพิจารณาตามหลักธรรมชาติตามหลักความจริงแล้ว คนเราอยู่ดี ๆ จะมาตำหนิกันก็เป็นความผิดของคนตำหนิ แต่โดยมากนี้ชาวพุทธตำหนิพระไม่ใช่คนอื่นตำหนิ จึงนำมาพิจารณา ถ้าเป็นคนนอกศาสนาก็อย่างแบบที่จะป็นขึ้นไปนั่งอยู่บนพระเศียรของพระพุทธรูปนั้นเป็นอีกอย่างหนึ่ง ไม่รู้ภาษาภาษาอะไรเลย ทำอย่างนั้นก็ว่าตัวโก้ตัวเก๋ ตัวเก่งตัวดี ตัววิเศษ นั่นเป็นความเห็นผิดของเขาอันหนึ่ง ส่วนชาวพุทธด้วยกันตำหนิกันนี้ นี่เข้าใจว่ามีเหตุผลที่ควรจะตำหนิควรจะชม เราจึงควรสนใจตรงนี้

ส่วนเขาเองจะผิดประการใดนั้นให้เป็นเรื่องของเขา เพราะเหตุไร เพราะพระก็มีหุมีตาสามารถจะดูพุทธบริษัทฝ่ายฆราวาสได้เช่นเดียวกัน ใครผิดใครถูก ใครนำดูน่าชม ใครไม่นำดูน่าชม ไม่มีใครจะดูได้ละเอียดยิ่งกว่าพระดูโยม ไม่เพียงแต่โยมจะมาดูพระว่าองค์นั้นนำเลื่อมใสองค์นี้ไม่นำเลื่อมใสเลย พระดูฆราวาสยิ่งละเอียดยิ่งกว่านั้น แต่ปล่อยให้เป็นที่ของเขของเราไปเสีย ทำไมเราดูเขาจะดูไม่ได้ เขาผิดที่ตรงไหน นำยินดีนำเกลียดที่ตรงไหน เราทำไมจะดูไม่ได้ เราทำไมจะไม่เข้าใจ เราเป็นพระองค์หนึ่ง เราเป็นผู้ปฏิบัติองค์หนึ่งด้วย แล้วทำไมจะดูคนไม่ออก เขาดูเราเขาก็ดูออกเช่นเดียวกับเราดูเขา

เมื่อเป็นอย่างนั้นถ้าเราดูเราแบบที่เราดูเขานั้น เราจะได้ความละเอียดมากยิ่งขึ้นกว่าเขาดูเราเป็นไหนๆ เพราะศาสนาสอนให้เราดูเรา คือสอนให้ดูตนเอง ไม่ดูผู้อื่นมากไปกว่าตัวเอง ย่นเข้ามาตรงนี้เป็นจุดสำคัญ คือพระดูโยมก็ไม่สำคัญนัก โยมดูพระก็ไม่สำคัญนัก เราดูเราจะ เป็นโยมดูโยมก็ตาม เขาดูเขา เราดูเรา นี่เป็นจุดสำคัญมาก ให้เห็นชัดเจนกว่านี้ ยิ่งการดูกิเลส ตัวเองด้วยแล้วต้องดูทุกเวลา กิเลสจะเกิดขึ้นจากการสัมผัส การได้เห็น การได้ยิน ตา หู จมูก ลิ้น กาย จิตกับรูป เสียง กลิ่น รส เครื่องสัมผัสและธรรมารมณ์ที่นำสิ่งนั้นมาคิด สิ่งที่เคยได้ เห็นได้ยินนั้นนำมาคิด เกิดเป็นกิเลสขึ้นมาแต่ละประเภทเป็นชั้นๆ ถ้ามีสติแล้วจะทราบกันทันที

กระทบทางตามีความรู้สึกเกิดขึ้นมาอย่างไรบ้าง กระทบทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย จิตมีความรู้สึกอย่างไรขึ้นมา เป็นกิเลสขึ้นมา หรือเป็นธรรมะขึ้นมา ถ้าเป็นกิเลสก็เป็น เครื่องผูกมัดตัวเองก่อเรื่องขึ้นมา ก่อเรื่องผูกมัดตัวเองขึ้นมา ถ้าเป็นฝ่ายธรรมะก็ได้สติ ได้ อุบาย ได้ปัญญาจากสิ่งที่มาสัมผัสถอดถอนกิเลสไปเป็นลำดับๆ อารมณ์เกิดขึ้นมากน้อยภายในใจ สติปัญญาตามทัน แก้ไขได้ทันทั่วๆ ไปเป็นลำดับ นี่ชื่อว่าเป็นผลในการดูตนเองดูอย่างนั้น เข้าไปทางจงกรมถึงจะไปภาวนา เวลาเข้าที่สมาธิ ขัดสมาธิ แต่งตัวเต็มยศแล้วถึงจะเรียกภาวนา บางที่ทั้งๆ ที่แต่งตัวเต็มยศอยู่นั้นละ จิตมันออกนอกโลกนอกสงสารไปไหนก็ไม่รู้ มันเต็มยศ อยู่แต่ร่างกาย จิตใจไม่ได้ทำหน้าที่แห่งความเต็มยศนั้นเลย อันนี้ก็ใช้ไม่ได้

เดินจงกรมก็เดินก้าวไป ขาเดินไปก้าวไป ใครก็ก้าวได้ สุขขมันมี ๔ ขา มันยิ่งเร็วยิ่งกว่า พระเสียอีก ก็ไม่เห็นว่ามันมีความเพียรเพราะความเดินเร็วของมัน เพราะเหตุไร เขาไม่รู้เรื่องรู้ราวอะไร เขาไปตามประสาของเขา ใจเรารู้เรื่องรู้ราวอยู่ เราเดินจงกรมแต่จิตส่งออกนอกกลุ่ม นอกทาง นอกโลกนอกสงสาร จะเป็นความเพียรเพื่อแก้กิเลสได้อย่างไร ความเพียรเพื่อแก้ กิเลสก็คือความมีสติกำหนดดูเหตุดูผล ความผิดความถูกความกระเพื่อมของใจว่าคิดไปในทาง ไตบ้าง ถูกหรือผิด คอยกำจัด คอยระมัดระวังอยู่อย่างนั้น นี่ชื่อว่าเป็นความเพียรเพื่อถอดถอน กิเลส จะรื้อภพหรือชาติ ชื่อว่างานของพระจริง ๆ สมกับว่ากรรมฐาน ๕ ที่ท่านมอบให้เราทำงาน เราต้องคิดอย่างนี้

จิตไม่ใช่ว่าจะโง่ตลอดไป สติปัญญาไม่ใช่จะอับเฉาอยู่อย่างนี้ตลอดเวลาไป ถ้าอาศัยการ บำรุงอยู่เสมอสติก็จะแก้กล้าปัญญาจะสามารถ กิเลสจะค่อยหลุดลอยไปเป็นลำดับๆ จะ หนาแน่นขนาดไหนก็เถอะ ถ้าลงสติปัญญาศรัทธาความเพียรได้หนุนเข้าไปเป็นลำดับๆ แล้ว

ต้องขาดสะบั้นไปเป็นลำดับไม่มีอะไรเหลือ จนกระทั่งบริสุทธิ์พุทโธขึ้นภายในใจเพราะอำนาจแห่งความเพียร มีสติปัญญาเป็นเครื่องแก้โดยไม่ต้องสงสัย นี่คือหลักของการปฏิบัติ ให้ทำ ความเข้าใจอยู่กับตัวเอง

หลักธรรมของพระพุทธเจ้าไม่มีทางตำหนิ เรียกว่าสวากขาตธรรม ตรัสไว้ชอบทุก อย่างแล้ว ศีลก็ตรัสไว้ชอบ สมาธิก็ตรัสไว้ชอบ ปัญญาที่ตรัสไว้ชอบ มรรคผลนิพพานทุกชั้นทุก ภูมิตรัสไว้ชอบแล้ว ความไม่ชอบเวลานี้ก็เพราะความบกพร่องเวลานี้อยู่กับพวกเรา จึงมาสนใจ ความบกพร่องของตนให้สมบูรณ์ขึ้นไปเป็นลำดับ เรื่องมรรคผลนิพพานไม่ต้องไปถามที่ไหน ขอให้ข้อปฏิบัติกับหลักธรรมของพระพุทธเจ้านี้กลมกลืนกันเถอะ มรรคผลนิพพานจะเกิดขึ้น ในสถานที่กิเลสตรึงอยู่ภายในจิตใจนี้โดยไม่ต้องสงสัย

กิเลสถอนตัวออกไปเพราะอำนาจของสติปัญญา ความบริสุทธิ์ก็เป็นขึ้นที่นั่น จะเป็นขึ้น ที่ไหน เราไม่ต้องไปหาที่ไหนที่นั่นเรื่องมรรคผลนิพพาน เพราะกิเลสไม่อยู่ที่ไหน นอกจากหัวใจ ของคนที่คิดไม่ถูก สิ่งสมกิเลสขึ้นมาเท่านั้น เมื่อคิดถูกแล้วกิเลสก็ค่อยหมดไปๆ คำว่ากิเลสคือ เครื่องเศร้าหมอง เครื่องกวนใจ ทำให้เกิดความทุกข์ความเดือดร้อนอยู่เสมอคือกิเลสของตัว เรื่องของตัว ไม่ใช่เรื่องของอะไร

ทำอะไรให้ทำจริง อย่าทำเล่น อย่าฝึกหัดทางไม่ดี อย่าโกหกตัวเอง กาลเวลาลำเวลาหน้า ที่ การงาน จะทำอะไรให้มีความปลงใจให้มีสติอยู่กับงานนั้นๆ อย่าให้เป็นนิสัยโกหกตัวเอง จริง นอกจริงใน สติใช้ช่นอกใช้ใน ปัญญาใช้ช่นอกใช้ช่นใน ฝึกหัดกันไปโดยลำดับสติจะแก้กล้า ขึ้นมา ปัญญาจะมีความสว่างไสวรอบตัว เพราะการฝึกการอบรม การอบรมนี้เป็นสิ่งที่จะทำ คุณธรรมทั้งหลายให้เจริญ แม้สมาธิไม่เคยปรากฏก็จะปรากฏ ปัญญาไม่เคยมีก็มี ถ้าปฏิบัติ ตามหลักที่พระพุทธเจ้าสอนไว้ ไม่มีอันใดที่จะเป็นที่สงสัยในหลักของพุทธศาสนาที่สอนไว้แล้ว นี้ มีปัญหาอยู่เฉพาะเราผู้ปฏิบัติตามเท่านั้น มีเท่านั้น

อย่าไปหาบ่นมรรคผลนิพพานไม่มี มรรคผลนิพพานอยู่ที่ไหนถึงจะไม่มี กิเลสทำไมมัน จึงเป็นก่ายเป็นกองเต็มหัวใจ มันมาจากไหน ใครสร้างมันขึ้นมา มันถึงมีมากมาย ถ้าไม่ใช่เรา สร้างขึ้นมา แล้วมรรคผลนิพพานใครจะสร้างขึ้นมา ถ้าเราไม่เป็นผู้สร้างเสียเอง มีอยู่กับเรา ทั้งนั้น ในตู้ในหีบในคัมภีร์ไบเบิลมีแต่ชื่อของกิเลสตัณหาของมรรคผลนิพพาน ไม่มีตัวมรรค ผลนิพพาน ไม่มีกิเลสตัณหาอยู่ในตู้ในหีบในคัมภีร์ไบเบิล ในตำรับตำรานั้นเลย แม้อันเดียวไม่มี ทำนสอนไว้ประมาณ ๘๔,๐๐๐ พระธรรมชั้นตรี ในสูตรนั้นในคัมภีร์นี้ มีแต่บอกเรื่องชื่อเรื่อง

นามของกิเลสที่มีอยู่ในหัวใจคน ไม่ได้นอกไปจากนี้ ผู้ต้องการมรรคผลนิพพานไม่สนใจดูหัวใจตัวเองจะดูอะไร ทางที่จะให้เห็นมรรคผลนิพพานอยู่ที่ไหน ถ้าไม่ใช่เรื่องความเพียรให้ถูกต้องตามหลัก

เวลาจะสงบก็ทำด้วยความสงบ ตั้งหน้าให้เป็นไปเพื่อความสงบจริงๆ จะกำหนดธรรมบทใดก็ให้มีความจริงจังกับธรรมบทนั้น ตั้งหน้าจะทำความสงบแก้ไข ใจจะปรุงไปไหน มีใจดวงเดียวเท่านั้นเป็นผู้ก่อเรื่องอยู่ตลอดเวลา โลกสงสารนี้กว้างแคบไม่มีปัญหา ไม่ใช่เป็นผู้มาก่อนเรื่อง หัวใจของเรานี้กระเพื่อมตัวอยู่เสมอ ที่จะออกแสดงตัว เรื่องผิดเรื่องถูกเรื่องอะไรๆ โดยมากเป็นเรื่องผิด ปรุงขึ้นที่ใจ สังเกตความปรุงของตัวเอง มันจะปรุงไปได้ถึงไหน สติปัญญาที่อยู่ ปรุงขึ้นพับ ดับพร้อมๆ ถ้ามีสติ ถ้าไม่มีสติก็ปรุงต่อกันเรื่อย ไม่มีจบสิ้นลงได้ เมื่อสติตามทันอยู่มันจะวุ่นไปไหนจิต มันต้องหมอบ

เอา เวลาจะใช้ปัญญา เอาใช้ลงไปพิจารณาลงไป ธาตุชั้นธำมณีมีเท่าไรมันลงมาที่นี้หมด กำหนดให้เป็นสังขธรรมหรือเป็นไตรลักษณ์ ให้มันเห็นความจริงกับไตรลักษณ์จริงๆ แล้วจะแย้งพระพุทธเจ้าที่ไหน อนิจจัง อะไรเป็นของไม่เที่ยง มันมีอยู่ทุกส่วนในร่างกายและจิตใจ อาการของจิตทุกส่วนที่แสดงออกมาแล้วแต่เป็นเรื่องกฎของวิญญูะ ความหมุนเวียนความเปลี่ยนแปลงกฎอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา กฎของสังขธรรม ไม่นอกเหนือไปจากนี้เลย

ทุกขัง เป็นยังไง มันมีอยู่ที่ไหนทุกขัง เวลานี้เป็นอยู่ที่ไหน ไม่เป็นอยู่ที่กายที่ใจนี้เหวอ อนัตตา อะไรเป็นสัตว์เป็นบุคคลมันมีอยู่ที่ไหน ว่าเอาเฉยๆ มันไม่มีสัตว์บุคคลมาว่าเอาได้ใจ ส่วนผสมของธาตุต่างๆ มารวมกันแล้ว มีวิญญูะสถิตอยู่นั้นแล้ว ก็จัดเป็นสัตว์เป็นบุคคล เป็นหญิงเป็นชาย เป็นท่านเป็นเราว่ากันไป ว่าแล้วยังไม่แล้วนะ ติดอีกด้วย มันติดก่อนว่าเสียด้วยเข้าไป ติดชนิดที่ไม่ยอมถอยด้วย ติดเท่าไรยังติดยิ่งพันเข้าไปไม่ยอมถอยหลัง นี่ตรงนี้นักต่อสู้ มันเป็นนักต่อสู้เพื่อตายจริงๆ ไม่ใช่ต่อสู้เพื่อถอยเอาท่า เพื่อหลบหลีกปลีกตัวให้พ้น มันสู้แบบตายเอาตายเลย แบบหัวชนฝา ไม่มีสติปัญญาเป็นเครื่องแก้ ตายจริงๆ

พิจารณาจนมันหาทางไปไม่ได้มันก็ลงเอง จิต เมื่อคิดไปไหน ค้นไปไหนมีแต่สติปัญญาตามมัน มันคิดไปไหนสติปัญญาตาม มันจะไปไหนรอด เดี่ยวมันก็ลงของมัน ไม่ว่าจะทางสมาธิไม่ว่าทางปัญญา เป็นทางจะทำให้เกิดความสงบเย็นใจได้ด้วยกัน ถ้าเราใช้ถูกเวลา ใช้ถูกกับหน้าที่การงานของตัวเอง เป็นผลด้วยกันทั้งนั้น โน้นคอยฟังแต่ข่าวพระพุทธเจ้า สวาท่านบรรลุอรหัตมรรคผลนิพพาน ท่านปฏิบัติอย่างไรท่านถึงสำเร็จมรรคผลนิพพานไม่ได้เอามาคำนึง ทำ

ความเพียรนิดหน่อยก็กลัวแต่จะตาย อะไรๆ กลัวแต่จะตาย อะไรกลัวแต่ลำบาก มีแต่ความกลัวเพื่อจะไปมรรคผลนิพพาน มันกลัวเพื่อที่จะไปเสียมากกว่า ผลนี้ไม่กล้าจะทำอย่างไร

อะไรจะรื่นเรริงบันเทิงยิ่งกว่าธรรมกับจิตสัมผัสกัน ธรรมกับจิตถ่าลงได้สัมผัสกันแล้วไม่มีอะไรที่จะรื่นเรริง ไม่มีอะไรที่จะละเอียดอ่อน ไม่มีอะไรที่จะเป็นสุข ไม่มีอะไรจะอัศจรรย์ยิ่งกว่าจิตกับธรรมสัมผัสกัน ถ่าลงเข้าถึงขั้น เพียงแต่ขั้นสงบก็เพลินแล้ว ไม่ต้องพูดไปถึงขั้นปัญญาที่ละเอียดยิ่งกว่านี้เลย เพียงจิตสงบก็สบายแล้ว ปราศจากสิ่งก่อกวนทั้งหลาย มันเคยว่าวุ่นซุ่มมัวมามันก็สงบเย็นลงไป จิตก็ผ่องใส เพียงเท่านี้เราก็มีที่อยู่พอให้สบายใจได้แล้ว

ยิ่งค้นลงไปทางด้านปัญญาให้เห็น ดูธาตุดูชั้นดูอวัยวะของเราทุกส่วนให้เห็นตามหลักความจริง เอาถ่าว่าปฏิภูลก็ดูให้มันเห็นปฏิภูลจริง ๆ ทั้งข้างนอกข้างใน ทั้งเขาทั้งเราดูให้มันลงได้ระดับเดียวกัน แล้วมันจะพุ่งเพื่อไปไหน คนแล้วคนเล่า ดูแล้วดูเล่ออย่างนั้น จนมันพอตัวแล้วมันถอนของมันเอง ถอนเป็นขั้น ๆ ไป สมบูรณ์เต็มทีถอนหมด อาการของขั้นทั้ง ๕ นี้ไม่มีเหลือ รูปก็ถอน เวทนาก็ถอน สัญญาก็ถอน สังขารก็ถอน วิญญาณก็ถอน อะไรที่ฝังอยู่ในจิตก็ถอน ถอนจนกระทั่งถึงจิต ไม่มีอะไรเหลือถ่าว่าเราว่าเราอยู่ในจิต ไม่มีสิ่งใดที่จะสำคัญว่านี่คือเรา นี่คือของเรา ถอนไปโดยสิ้นเชิง นี้เรียกว่าเสมอ

ถอนข้างนอกไม่ถอนข้างในก็ลำเอียงยังติดอยู่ ถอนข้างนอกได้แล้วถอนข้างใน รู้ข้างนอกแล้วรู้ข้างใน เมื่อรู้รอบขอบชิดหมดแล้วถอนหมดโดยประการทั้งปวง ไม่ต้องถามเรื่องมรรคผลนิพพานถ่าหาอะไร ถ่าทำให้เกิดประโยชน์อะไร ใครเป็นผู้หลงใครเป็นผู้รู้เวลานี้ ก็เลสปกคลุมหุ้มห่ออะไร เวลานี้ได้ถอดถอนจากอะไรมาแล้ว แล้วต่อไปนี้จะถ่าอะไรต่อไปอีก แล้วจะไปไหนเพื่ออะไรอีก มันหมดเพื่อเสียทุกอย่าง เมื่อพอแล้วมันหมด จะถ่าหาอะไรถ่าหา มรรคผลนิพพาน ถ่ามาก็หลงนะซี นั้น เมื่อรู้แล้วเป็นอย่างนั้น ไม่มีทางจะถ่า ถ่าหาอะไร อยู่ไหนก็เป็นมรรคผลนิพพาน อยู่ไหนก็บริสุทธิ์ อยู่ไหนก็รู้ ถึงความรู้อันสมบูรณ์แล้ว อยู่ไหนก็รู้ ถ่า ถ่าว่าจะหลงก็ยิ่งรู้

แล้วจะหาอะไรในโลกนี้ยิ่งกว่าธรรมชาติที่รู้ ๆ ที่บริสุทธิ์นี้อีก ไม่มี โลกอันนี้มีจิตดวงเดียวเท่านี้ หยาบที่สุดก็คือจิตดวงนี้ ประเสริฐที่สุดก็คือจิตดวงนี้ หยาบที่สุดคืออะไร ก็คือจิตที่ ก่อกวนวุ่นวายตัวเอง ก่อเรื่องก่อราวอยู่ทั้งวันทั้งคืน ยืน เดิน นั่ง นอน ไม่มีอะไรจะยิ่งกว่าจิตรบกวนตัวเอง เวลาแก้ได้แล้วไม่มีอะไรจะยิ่งกว่าจิตที่ประเสริฐในตัวเอง เนื่องมาจากการชำระเสร็จสิ้นลงไปแล้ว เลยกกลายเป็นธรรมทั้งแห่งหรือธรรมทั้งดวงไปแล้ว ใครจะว่าอะไรก็ไม่สนใจ

ว่าบรรลুকัแล้ว นั่นก็เป็นชื่ออันหนึ่งเสีย ว่าตรัสรู้ก็เป็นชื่ออันหนึ่งเสีย ว่าบริสุทธิก็เป็นชื่ออันหนึ่งเสีย ว่านิพพานก็เป็นชื่ออันหนึ่งเสีย ว่าอรหัตตอรหนต์ก็เป็นชื่ออันหนึ่งเสีย ธรรมชาตินั้นไม่ได้ว่าอะไรกับใคร นั่น ถ้าพอแล้วไม่ต้องหาอะไรมาเป็นชื่อเป็นนามก็ได้

แต่ทำไมท่านตั้งชื่อตั้งนามไว้ เพราะโลกมีสมมุติก็ต้องตั้งไว้อย่างนั้นละ อันนั้นชื่อนั้นอันนั้นชื่อนี้ ตั้งอะไรท่านก็ไม่หลง เมื่อได้รู้แล้วไม่หลง ไม่ตั้งก็ไม่หลง ตั้งก็ไม่หลง ตั้งก็ตั้งเพื่อสมมุติเพื่อโลกต่างหากไม่ได้ตั้งเพื่อท่าน ถ้ารู้แล้วเป็นอย่างนั้น ธรรมชาตินี้อยู่ที่ไหน อยู่กับความรู้อันหนึ่งของคนทุกคน ของเราทุกท่าน ถ้าชำระให้ถึงก็รู้เหมือนกันหมด ไม่ว่าครั้งพุทธกาลไม่ว่าครั้งนี้ เพราะสัจธรรมก็เป็นอันเดียวกัน เหมือนกัน อริยสัจเหมือนกัน ไตรลักษณ์เหมือนกัน มัชฌิมาปฏิปทาเหมือนกัน ศาสนาอันเดียวกัน อยู่ในใจในกายของเราอันเดียวกัน เมื่อปฏิบัติตามอย่างที่พระพุทธเจ้าสอนแล้ว ความรู้จะเป็นอื่นไปที่ไหน นอกจากจะเป็นอันเดียวกันเท่านั้น มีเท่านั้น

ให้พากันเข้มแข็ง อย่าหัดอ่อนแอ พระพุทธเจ้าไม่มีใครจะเกินพระองค์ไปได้ เรื่องความอดทนก็อยู่กับพระพุทธเจ้า เรื่องความพากเพียรก็อยู่กับพระพุทธเจ้า ทำความเพียรสลับสไปสไปก็ครั้งเราก็เห็นแล้วในตำรา พวกเรามีไหม มีสลับสไปสไปบ้างไหม ไม่มี เราจะว่าเราเก่งกว่าครูยังไ้ ความรู้ความฉลาดก็ไม่มีใครเกินพระองค์ไปได้ แล้วใครที่จะสามารถเป็นพระพุทธเจ้าได้เหมือนพระองค์ สอนโลกทั้งสามได้ ไม่มี ก็มีพระพุทธเจ้าองค์เดียว นี้ละที่ว่า พุทธิ สรรณ คจฺฉามิ

ธมฺมํ สรรณํ คจฺฉามิ เกิดขึ้นมาจากพระพุทธเจ้าผู้ทรงรู้ทรงเห็น สงฺฆํ สรรณํ คจฺฉามิ ก็เป็นผู้ได้รับการอบรมจากพระพุทธเจ้า เกิดความเชื่อความเลื่อมใสปฏิบัติตาม ก็เพราะพระพุทธเจ้านั่นเอง ธรรมที่จะปรากฏในโลกก็เพราะพระพุทธเจ้า แล้วมีเพราะผู้ใดบ้าง มีพระพุทธเจ้าองค์เดียวเท่านั้นที่ประเสริฐ อยากฟังหมู่เพื่อนั่งสมาธิสมาบัติเป็นอย่างไร ทำความเพียรมาก็ปีก็เดือนทำไมไม่เห็นเกิดผลเกิดประโยชน์ เกิดความสงบเย็นใจ เกิดความเฉลียวฉลาดถอดถอนกิเลสไปได้โดยลำดับ มาเล่าให้ฟังบ้าง เราจะภาคภูมิใจสมกับว่าที่สอนนี้สอนเพื่อรู้ เพื่อจริง จริง ๆ ไม่ได้สอนแบบสุมสี่สุมห้านี้ละ

หมู่เพื่อนอยู่กับผมมาเป็นเวลานานเท่าไร บางองค์ ๑๕-๑๖ ปีก็มี นี้ได้ถอดถอนออกหมดในจิตใจนี้ ถอดออกมาจากหัวใจจริงๆ มาสอน ไม่ได้ไปลูบนั้นคลำนี้ เห็นจะเป็นอย่างนั้นอย่างนี้เลย ถ้าผิดนี้ก็ยอมผิดมานานแล้ว แต่ไม่ได้คิดในใจเลยว่าได้สอนหมู่เพื่อนผิดไป เพราะ

ความรู้อันนี้เราเป็นที่แน่ใจของเราร้อยเปอร์เซ็นต์ของเราแล้ว ะไรก็ตามในโลกนี้จะมาเปลี่ยนแปลงความรู้สึกของเราอย่างนี้จะเปลี่ยนไปไม่ได้ จะยกสมบัติมาทั้งสามโลกธาตุนี้มาขอเปลี่ยนธรรมชาติของเราความรู้ของเราให้เป็นอย่างอื่นไป เราจะยอมไม่ได้เป็นอันขาด นั้น

ไม่มีอันใดที่เราจะเป็นที่มั่นใจยิ่งกว่าธรรมชาติที่เราเห็นอยู่เวลานี้ และที่นำมาสอนหมู่เพื่อนอยู่เวลานี้และที่ผ่านมาแล้วด้วย ทั้งจะต่อไปข้างหน้าด้วย จึงสอนเต็มภูมิความรู้จริงๆ ได้ปฏิบัติมาอย่างไร รู้อย่างไรเห็นอย่างไรสอนหมด ไม่ว่าจะส่วนใหญ่ส่วนย่อยที่เกิดจากภาคปฏิบัติ แล้วทำไมถึงไม่ปรากฏกับเราแต่ละรายบ้าง มีแต่คนเดียวพูดบั้งเบ้งๆ เหมือนกับว่ามาโกหกหมู่เพื่อน ทั้งๆ ที่เราก็มองไม่ได้โกหก เทศน์ไปมากท่านปัญญาจะจำไม่ได้ ต่อจากนี้ให้ท่านปัญญาอธิบาย

รับชมรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th

และทางสถานีวิทยุเสียงธรรม *FM103.25MHz* พร้อมเครือข่ายทั่วประเทศ